

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410137 Raslången östra

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410137 Raslången östra**

Kommun: Olofström

Områdets totala areal: 183,1 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Staten (Sveaskog)

Privat (en mindre vattenareal)

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3130 - Ävjestrandsjöar

9010 - Taiga

1383 - Hårklomossa, *Dichelyma capillaceum***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Raslången Östra bidrar till uppfyllandet av miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar och Ett rikt växt-och djurliv.

Natura 2000-områdets prioriterade bevarandevärden är sjötypen med dess speciella och artrika strandflora, och förekomsten av hårklomossa. Raslången är klassad som nationellt särskilt värdefullt vatten.

Beskrivning av området

Området Raslången Östra omfattar merparten av sjön Raslångens blekingedel, i Olofströms kommun på gränsen mot Skåne. Även den skånska delen av sjön ingår i Natura 2000

(SE0420303 Raslången Västra). Sjön har ett näringsfattigt, relativt klart vatten som dock har blivit allt brunare under senare år. Den kantas av sand- och moränstränder och omges till stor del av rationellt brukade barrskogar. Sjön och dess stränder hyser en stor biologisk mångfald. Bland intressanta växtarter märks hårklomossa (rikligt), sjötåtel och klockgentiana. Sjön är reglerad med högvatten under vinterhalvåret och lågvatten under sommarhalvåret, vilket är gynnsamt för många av de strandlevande arterna. Vidare förekommer en genetiskt unik stam av nedströmslekande öring, den skimmelnöringen. I området ingår även mindre areal barrnaturskog, på två öar (Falkön och Kiön). Skogen på Falkön är klassad som område med naturvärde i nyckelbiotopsinventeringen. Delar av sjön liksom mycket av den angränsande skogsmarken ingår i ekoparken Raslången.

Vad kan påverka negativt

Sjön:

- Skogsbruksåtgärder, eller andra åtgärder, i anslutning till sjön som skulle riskera att orsaka näringsläckage (övergödning) eller på annat sätt missgynna sjöns biologiska mångfald.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp eller annan verksamhet, samt utsläpp av miljögifter till sjön.
- Nydikning eller regelbunden rensning i tillrinnande diken, som kan orsaka grumling eller ökad brunfärgning av vattnet.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar, som kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Överkalkning (d v s alltför stora kalkdoser, något som bl a skulle kunna skada viss vegetation).
- Reglering av sjöns vatten, eller andra åtgärder som skulle kunna förändra den nuvarande hydrologin.
- Utfyllnad, grävning, muddring mm inom området.
- Ensidigt fiske mot vissa arter eller fiske som är för hårt i förhållande till sjöns naturliga produktionsförmåga kan påverka konkurrensförhållanden och artsammansättning.
- Inplantering av främmande arter, raser eller fiskstammar, kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och orsaka genetisk försämring.

Skog:

- Skogsbruksåtgärder i barrnaturskogen.
- Avsaknad av skogsbrand i barrnaturskogen vilket bland annat innebär brist på viktiga strukturer och funktioner som nybränd ved och mark.- Slitage på öar i samband med alltför intensivt friluftsliv.

Hårklomossa:

- Förändringar i hydrologin som innebär att de för hårklomossan nödvändiga vattenståndsvariationerna mellan sommar och vinter upphör.
- Avverkningar i anslutning till sjön, som innebär att hårklomossan utsätts för skadlig solexponering.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:

Hela den aktuella delen av sjön, med angränsande skogsområden, ingår i eller gränsar till Sveaskogs ekopark Raslången. Ekoparken omfattas av naturvårdsavtal mellan Sveaskog och Naturvårdsverket.

Sjön omfattas av strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller generellt 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land).

Hårklomossa är fridlyst enligt 8§ artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att i den omfattning som framgår av bilaga 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada hela eller delar av exemplar.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3130 - Ävjestrandsjöar

Areal: 178,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den del av sjön som ingår i Natura 2000-området är näringsfattig, har relativt klart vatten, är bitvis mycket blockig och har på flera ställen långgrunda sandstränder med rik zonerings av strand- och bottenvegetation. Bland förekommande strand- och bottenväxter märks hårklomossa (rikligt), samt de typiska arterna notblomster, strandpryl (rikligt) och strandranunkel. Vidare förekommer brunag och sjötåtel. Den sistnämnda är rödlistad som sårbar. Sjön hyser, tillsammans med angränsande sjöar i Holjeåns vattensystem, en stam av den genetiskt unika, nedtrömslekande immelnöringen.

Raslången är av Naturvårdsverket utpekad som ett Nationellt värdefullt vatten från naturvårdssynpunkt. Sjön utgör målsjö inom den regionala kalkningsverksamheten i Blekinge och har kalkats sedan lång tid tillbaka. Den senaste kalkningen skedde 2014, men några ytterligare kalkningsinsatser är inte planerade. Raslången utgör en vattenförekomst inom vattenförvaltningens arbete med EU:s ramdirektiv för vatten, och har klassats till god ekologisk status (2013).

Bevarandemål

Naturtypen areal ska vara minst 178 ha. Sjöns hydrologiska regim ska vara naturliknande, det vill säga ha vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongvariation, så att förutsättningarna för naturtypens typiska och karaktäristiska arter upprätthålls samt skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Strandzonen ska präglas av en återkommande störning med periodvis blottlagda stränder och en årlig kortskottsvegetation (exempelvis vågerosion och ishyvling). Vattnet ska vara klart med ett siktdjup och ljusklimat som är förknippat med naturtypen och ha en god fysikalisk och kemisk vattenkvalitet. Vattnet ska ej vara för surt, syrgashalten god och halten av näringsämnen naturligt låg- intermediär. Där lämpligt bottensubstrat finns (sand eller grus) ska det finnas kortskottsvegetation med typiska arter som notblomster, strandpryl och strandranunkel. Sjön ska vara fri från främmande arter eller fiskstammar kan påverka dess artsammansättning eller variation av arter negativt genom ändrade konkurrensförhållanden eller smittspridning. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst God.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9010 - Taiga

Areal: 5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Skogen på de i området ingående öarna Falkön och Kiön (södra delen) är av naturtypen taiga. Den är flerskiktad, domineras av barrträd (främst tall) och innehåller en del äldre träd. Skogen på Falkön är klassad som område med naturvärde (1,2 hektar). I strandkanten på öns södra del växer klockgentiana (sårbar).

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 5 hektar. Skogen ska utvecklas med naturlig dynamik. Naturliga processer som åldrande och avdöende av träd leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsstadier och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av exempelvis högt grundvatten, stormfällning och insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men den begränsade arealen gör att det kan vara svårt att upprätthålla det på lång sikt. Inventering av typiska arter bör ske.

1383 - Hårklomossa, *Dichelyma capillaceum*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Hårklomossa växer normalt på stenblock, trädbaser och basen av buskar (framförallt pors) utmed stränder av sjöar och långsamt rinnande vattendrag där vattennivån har stora och naturliga fluktuationer. Mossan är knuten till den zon som översvämmas och dränks varje år och växer bara vid stränder med ganska stor vattenståndsamplitud. Vid Raslången växer arten mest vid beskuggade stränder, på stenar, på trädbaser av vide, al, björk och ek, samt vid basen av porsbuskar. Den har en mycket rik förekomst vid sjön, och har hittills noterats på mer än 20 lokaler.

Bevarandemål

Populationen av hårklomossa ska vara stabil eller ökande sett till antalet individer och mängden substrat med förekomster av arten. Området ska ha en naturlig hydrologi med naturliga vattenfluktuationer som innebär högvatten under vinterhalvåret och lågvatten under sommaren, samt bibehållen beskuggning av stränderna. Naturlig hydrologiska processer i vattenmiljöer ska även påverka skogens dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag i strandkanten och det ska finnas gamla träd av al eller ask med socklar och buskar av vide eller pors.

Bevarandetillstånd

Hårklomossans bevarandetillstånd i området bedöms med nuvarande förutsättningar som mycket gott.

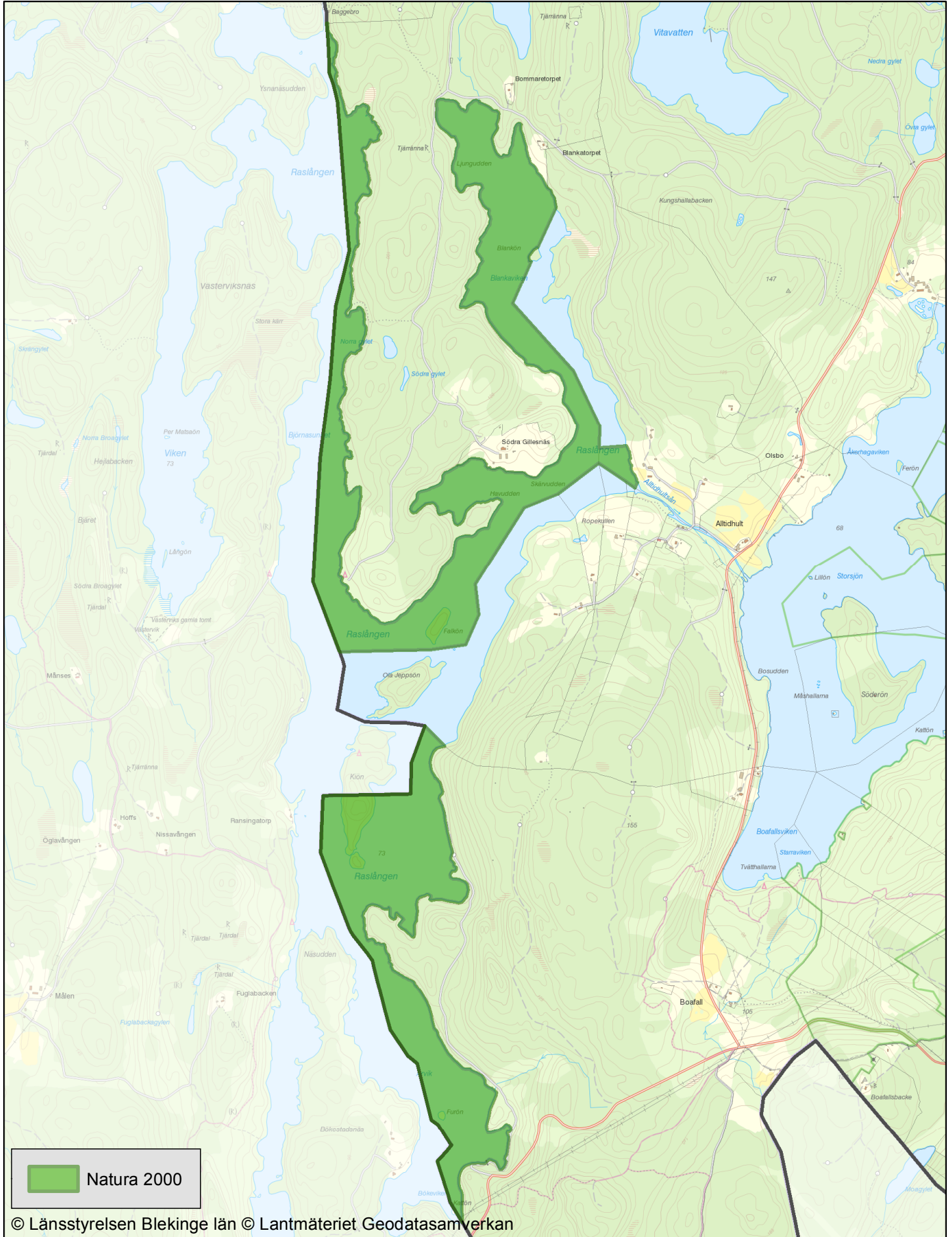
Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-02-12).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1999. Opublicerat. Inventering av hårklomossa vid bl a Raslången 1999 (Ivar Björegren på uppdrag av Länsstyrelsen).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2001. Opublicerat. Inventeringsprotokoll från en översiktlig inventering av kärlväxtfloran i Blankaviken, Raslången den 12/9 2001 (Åke Widgren).
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10.
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 2003. Naturvärde. Ärendebeteckning: N 1664-2003.
- Skogsstyrelsen. 2012. Naturvårdsavtal. ObjektID: 3244654.
- VISS VattenInformationsSystem Sverige, www.viss.lansstyrelsen.se (uttag 2016-09-08).

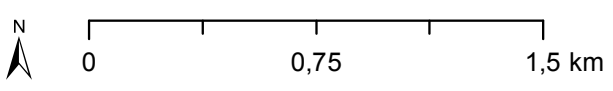
Bilagor

Bilaga 1: Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410137 Rasilången östra

© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kartskala 1:25 000